

Spånga juni 2010/HR

Jag dömer din hund för dagen, du dömer mig för resten av livet!
Vid varje utställning får alla hundar en ny chans. Som domare får man oftast bara en!
Jag dömer din hund oavsett tidigare meriter. Du dömer mig på gamla meriter eller vad du tror dig veta om mig. Det kan vara lösa rykten, vilken person du tror jag är, vilka hundar jag ägt eller har i min ägo. I bästa fall bedöms jag efter hur jag senast dömde din ras. Är din bedömning av mig därmed i sanning överensstämmande?

Såsom utbildad exteriördomare av Svenska Kennelklubben har jag fått lära mig att bedöma ett avelsresultat. Hundarna ska bedömas efter gällande rasstandard med hänsyn tagen till fel och förtjänster. Jag ska döma för dagen och kan aldrig säga hur din hund ser ut vid nästa tillfälle!

Din bedömning av mig grundar sig ofta på vad du tror dig veta, eller vad andra säger sig veta om mig. Låt mig ta ett exempel. Mina första hundar på 70-talet var golden retriever. Som så många andra golden under samma tid, var de av den mörkare färgen. En av dem blev också internationell champion. Än idag, efter 26 år som domare på rasen, påstår "de som vet", att endast mörka hundar har chans att vinna då jag dömer. Oavsett hur kvalitén är på de anmälda hundarna, så har "andra" bestämt vilka som kommer stå som segrare!

Liknande ogrundade uttalanden görs om många av mina kollegor. Det talas om att vissa domare enbart sätter upp enfärgade hundar och andra bara väljer brokigt. Någon väljer unghundar före vuxna. Vissa föredrar endast jakttyper och att andra bara premierar hundar av utställningstyp. Att de bedöms efter samma standard, nämner inte "de som vet"! Andra "experter" har bestämt att en domare som börjat sin domargärning i vindhundsgruppen enbart sätter upp tunna hundar och det motsatta för den som kanske har newfoundlandshund i sin bakgrund. Ibland påstår gruppen "experter" att utställare ska vara klädda på ett visst sätt för att falla domaren i smaken. Det sägs även att valet av vinnare beror på vilket kön den som visar hunden har. Raden av påståenden om hur vi domare är och hur vi dömer, är många fler än så. Bevisligen florerar det en mängd oemotsagda rykten, som för många blir till en sanning.

Saknar vi domare sunt förnuft?

För att bli exteriördomare krävs, förutom godkännande från både läns- och specialklubb, praktiskt och teoretisk utbildning i Svenska Kennelklubbens regi. Svenska domare anses med rätta vara både kunniga och omdömesgilla. Med den bakgrunden blir jag lite förvånad att vissa utställare verkar tro att vi domare helt saknar sunt förnuft. Eller vad sägs om följande bortförklaringar? Schampo i ögat – när det var inåtrullat ögonlock! Eller den brännande solen som under en helg gjorde den svarta pälsen både ihålig och fläckigt brun – som var vanlig fällning! Felaktig päls – som skylls på byte av päls! Ljusa näsor som bleks av både för lite och för mycket sol! Hundar som enbart förstår engelska eller franska – så vi inte missar att det är en import! Blyg hund – för att den aldrig tidigare har varit utanför kenneln! En hund som gör utfall – som aldrig tidigare har betett sig så! "Ni som vet", tror ni att vi domare saknar både erfarenhet och sunt förnuft när vi tar oss an uppdraget?

Är vi allas egendom?

Knappt är klassen färdigbedömd förrän både bilder, resultat och kommentarer florerar på alla tänkbara forum. Helt plötsligt är jag som domare allas egendom och står själv på

palperingsbordet. Många anser att det är fritt fram att diskutera och kommentera precis vad som helst, bara man gör det på sin **egen** sida. När påhoppet på ens bedömning och uppförande blir för grova är det inte lönt att vare sig kommentera eller dementera. Risken att det ytterligare förvrängs är stor och enbart till vår nackdel. Vi lever i en tid med en otrolig teknik som både hjälper men också stjälper hundvärlden. Tänk om alla tänkte en extra gång innan de öppnar sin mun eller skickar iväg ett inlägg! Då skulle många missförstånd undvikts, många rykten ha stoppats och många osanningar aldrig sagts! Även bland oss domare finns det de som tror sig sitta inne med facit, de som vet vilken hund som alltid är den rätta vinnaren etc. Dessvärre drar de sig inte heller för att påpeka det vid mindre lämpliga tillfällen.

Vi har alla ett ansvar

Vi – utställare, uppfödare, funktionär och domare – har alla ett stort ansvar för den sport som vi själva valt och som vi så högt värderar och lever för. Hur vi agerar och hur vi uttrycker oss, präglar nästa generations utställare. Nybörjare ser upp till sin uppfödare, andra erfarna utställare och oss domare. De lyssnar och tar till sig det mesta av det vi säger och påstår. För vem vågar ifrågasätta erfarna personers kunskaper? Det är därför extra viktigt att vi slussar in dem på rätt sätt så att de för det positiva med sporten vidare och att det blir fler utställare till våra utställningar.

Slutligen tror jag mig kunna påstå att många av oss trivs i ringen och med förtroendet att bedöma andras hundar. Vi är medvetna om att vi själva har valt vår situation och därmed har allas blickar på oss. Dock kvarstår – att jag dömer för dagen och vill inte att du dömer mig för resten av livet! Sanningen är nämligen inte så enkel!

Hans Rosenberg

Exteriördomare sedan 1984

